

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter - 2020
RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - II
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion** of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) प्रमथ्या वर्णन करा.
Describe Pramathya.
 - b) कवल व गण्डुष वर्णन करा.
Describe Kaval and Gandoosh.
 - c) धूमवर्ति निर्माणविधी व औषधी उपयोग लिहा.
Write the method of preparation and therapeutic uses of Dhoomvarti.
 - d) लेप - व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write the definition and types of Lepa.
 - e) युष कल्पना वर्णन करा.
Describe Yusha Kalpana.
 - f) अवलेहाची सिद्धि लक्षणे व औषधी मात्रा लिहा.
Write the siddhi lakshanas and therapeutic dose of Avaleha.

N - 6056

P.T.O.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) : [6 × 5 = 30]
Short answer question (any six out of seven) :
- निरूह व अनुवासन बस्ती वर्णन करा.
Describe Niruha and Anuvasan Basti.
 - स्नेहपाकाचे प्रकार लिहून स्नेहसिद्धि लक्षणे वर्णन करा.
Write the types of Snehapaka and describe Siddhi Lakshanas of Sneha.
 - पंचविध कषाय कल्पनांची नावे लिहून कल्क कल्पना वर्णन करा.
Write the names of Panchavidha Kashay Kalpana and describe Kalka Kalpana.
 - सवीर्यतावधि म्हणजे काय? विविध कल्पनांचा सवीर्यतावधि लिहा.
What is Shelf life? Write the Shelf Life of various Kalpanas.
 - क्षार कल्पना वर्णन करून क्षारसूत्र निर्माणविधी व उपयोग लिहा.
Describe Kshar Kalpana and write the method of preparation and uses of Ksharsutra.
 - नस्य कल्पना थोडक्यात वर्णन करा.
Describe Nasya Kalpana in brief.
 - औषधे व प्रसाधन कायदा 1940 थोडक्यात वर्णन करा.
Describe drugs and Cosmetic Act 1940 in brief.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) : [3 × 15 = 45]
Long answer question (any three out of four) :
- भैषज्य कल्पनेचे आधारभूत सिद्धांत सविस्तर वर्णन करा.
Describe the fundamental principles of Bhaishajya Kalpana in detail.
 - संधान कल्पना म्हणजे काय? ते सांगून संधानाचे प्रकार संधान सिद्धि लक्षणे लिहून अशोकारिष्ट या कल्पाचे वर्णन करा.
What is Sandhan Kalpana? Write the types of sandhan, siddhi lakshanas of sandhan and describe Ashokarishta.
 - नेत्रोपचारार्थ कल्पना सविस्तर वर्णन करा.
Describe Netropchararth Kalpana in detail.
 - टिपा लिहा - 1) चूर्ण कल्पना 2) तक्र वर्ग 3) क्षीरपाक कल्पना.
Write short note on - 1) Choorna Kalpana 2) Takra Varga 3) Ksheerpak Kalpana.

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter - 2020
CHARAK SAMHITA - PURVARDHA
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2010/2017/
Old/ New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion** of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All** questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for all sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) शूलघ्न यवागू.
Shulagna yavagu.
 - b) आदान काल.
Aadan kala.
 - c) छाया विषयक अरिष्ट.
Aristha of about chaya.
 - d) शारीरिक व मानसिक दोष.
Sharirik and Mansik Dosha.
 - e) गंध विषयक अरिष्ट
Gandha Vishayak Aristha.
 - f) उष्ण जलाचे कार्य.
Function of Ushna Jala.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) नैष्टिकी चिकित्सा.
Naishtiki chikitsa.
- b) आत्म्याची लक्षणे.
Lakshana of Atma.
- c) आमदोष.
Amadosha.
- d) रक्त दुष्टीचे कारणे.
Karana of Raktadusthi.
- e) अधारणीय वेगचे प्रकार किती? ते सांगून मूत्रवेगधारणाची लक्षणे व चिकित्सा लिहा.
How many types of Adharniya vega? And write lakshan and chikitsa of Mutravegadharana.
- f) इंद्रिय स्थानाचे महत्व सांगा.
Write a importance of Indriyasthana.
- g) प्रमेह हेतु व संप्राप्ती सांगा.
Write Hetu and Samprapti of prameha.

SECTION - B (45 Marks)

वसंत

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four):

- a) ऋतूंचे प्रकार सांगून शरदऋतुचर्येचे सविस्तर वर्णन करा.
Write types of Rutu and explain in detail of Sharadrutu.
- b) दोषां प्रवृद्धाः स्वं लिङ्गं दर्शयन्ति यथाबलम्।
क्षीण जहति लिङ्गं स्वं समाः स्वं कर्म कुर्वते
या सूत्राचा अर्थ लिहून धातु, मल इ. क्षयाचे सविस्तर वर्णन करा.
Write meaning of above Sutra. Explain Dhatu, Mala etc. Kshaya in detail.
- c) रक्तपित्तव्याधीचे निदान पंचकासह सविस्तर वर्णन करा.
Explain in detail of Rakta-pitta vyadhi with Nidan-panchaka.
- d) स्त्रोतसांचे प्रकार किती? ते सांगून प्राणवह स्त्रोतसाचे मूलस्थान, हेतु, लक्षणे सविस्तर वर्णन करा.
How many types of strotasa? Write in detail of pranavaha strotas mulsthan a hetu-lakshana's in detail.

ज्ञान.
सहती

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter - 2020

DRAVYAGUN VIGYAN - II

(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : Section A + B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are compulsory.
 - 4) The number to the **right** indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams wherever necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for all sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (Any five out of six) :

- a) गोरोचनचे गुणकर्म व उपयोग लिहा. 15^{EV}
Write Gunakarma and uses of Gorochan.
- b) गुंजाचे सामान्य स्वरूप, लॅटिन नाव, फॅमिली, प्रयोज्यांग, प्रकार, मुख्य कर्म लिहा.
Write a morphology, Latin name, family, useful parts, types, main action of Gunja.
- c) लवंग या द्रव्याचा संग्रह विधी लिहा.
Write collection process (Sangraha Vidhi) of Lavang.

Somniferus
Pudicum.
Caribis
Sativum

- d) मंजिष्ठा सामान्य स्वरूप वर्णन करा.
Write samanya swrupa Manjishtha.
- e) कोणत्याही तीन विष द्रव्यांची लॅटिन नावे लिहून थोडक्यात त्यांची शोधन विधि लिहा.
Write Latin names of any three toxic dravyas and explain their purification method in short.
- f) गुग्गुळाची तीन पर्यायी नावे व प्रकार लिहा.
Write three synonyms and types of Guggul.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (Any six out of seven) :

- a) 'ऋतु हरितकी' म्हणजे काय? ते सांगून त्याचे महत्त्व वर्णन करा.
What is 'Rutu Haritaki'? And explain its importance.
- b) अश्वगंधाचे आमयिक प्रयोग लिहा.
Write Aamayik Prayog (therapeutic administration) of Ashwagandha.
- c) हरिद्राद्वय, एलाद्वय यांचे रस, वीर्य, विपाक, गुण व कल्प लिहा. (GMS)
Write rasa, veerya, vipak, guna, kalpa of Haridradwaya and Eladwaya.
- d) रसायन कर्म करणाऱ्या कोणत्याही पाच वनस्पतींची लॅटिन नाव, फॅमिली, प्रयोज्यांग, कल्प, मात्रा लिहा.
Write Latin name, family, useful part, kalpa, matra (dose) of any five Dravyas which acts as Rasayan.
- e) खालील द्रव्यांचे मुख्य रासायनिक संगठन लिहा :
i) हरिद्रा ii) पिप्पली iii) जटामांसी iv) उशीर v) पलाश
Write main chemical constituent of following dravyas :
i) Haridra ii) Pippali iii) Jatamansi iv) Ushira v) Palasha
- f) कुटजचे अन्नवह स्रोतसावरील कार्य लिहा.
Describe the action of Kutaj on Annavaha strotas.
- g) 'कस्तुरी' द्रव्याबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा. (KSTU)
Write about 'Kasturi' dravya in short.

Abnus pica tonicus

156

03231B

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (Any three out of four) :

a) शतावरी या द्रव्याचे पुढील मुद्द्यांच्या आधारे आकृतीसह सविस्तर वर्णन करा. गण, कुल, पर्यायी नावे, स्वरूप, गुणधर्म, रासायनिक संगठन, उपयोग, प्रयोज्यांग, कल्प, मात्रा.

15ms

Write gana, kula, synonyms, morphology, properties, chemical composition, uses, useful parts, kalpa and matra (dosage) of Shatavari with its diagram.

b) 'पलाश' या द्रव्याचे गण, कुल, प्रकार, स्वरूप, रासायनिक संगठन, गुणधर्म, स्रोतोगामित्व, प्रयोज्यांग, कल्प, मात्रा आमयिकप्रयोग लिहा.

Write gana, kula, types, morphology, chemical composition, properties, strotogamitva, useful parts, kalpa, dosage and Aamayik Prayog of Palasha.

c) खालील वनस्पतींची मज्जावह स्रोतसावरील कार्ये स्पष्ट करा:

i) ज्योतिष्मती

ii) जटामांसी -

iii) वचा - देखांड

Describe the actions of the following dravyas on Majjavaha strotas :

i) Jyotishmati

ii) Jatamansi

iii) Vacha

d) वातव्याधिवर कार्य करणाऱ्या द्रव्यांची नावे लिहून कोणत्याही तीन द्रव्यांची कार्मुकता स्पष्ट करा.

Write the names of dravyas which acts on Vat Vyadhi and explain mode of action of any three dravyas.

Zinziber

4.5.4 U

[Total No. of Pages : 3

03232A

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter - 2020
RASASHASTRA AVUM BHAISHAJYA KALPANA - I
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer - 2018 Exam)

Total Duration : Section A + B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) :

[5 × 3 = 15]

Short answer questions (Any five out of six) :

a) अभ्रकाचे प्रकार लिहा.

Write types of Abhrak.

b) नाग धातुचे शोधन व मारण लिहा.

Write shodhana and marana of Nag Dhatu.

c) पारद सामान्य शोधन लिहा.

Write samany shodhana of Parad.

N - 6055

P.T.O.

- d) अमृतिकरण म्हणजे काय? उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Explain Amrutikaran with examples.
- e) द्रावकगणातील द्रव्यांची नावे लिहून द्रावक गणाचा उपयोग लिहा.
Write contents and uses of dravak gana.
- f) वालुकायंत्र आकृतीसह वर्णन करा.
Describe Walukayantra with diagram.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer questions (Any six out of seven) :

- a) आरोग्यवर्धिनी गुटीकेची घटकद्रव्ये, निर्माणविधी व उपयोग लिहा.
Write ingredients, nirmanvidhi and uses of Arogyavardhini gutika.
- b) धातुचे विविध प्रकार वर्णन करा.
Describe various types of Dhatu.
- c) प्रवाळपंचामृत रसामधील घटकद्रव्ये, गुणधर्म व उपयोग लिहा.
Explain ingredients, properties and uses of Prawalpanchamrut ras.
- d) विष-उपविष द्रव्ये व त्यांची कार्यकारी तत्वे लिहा.
Write vish-upvish dravya and their active principles.
- e) पारदगती सविस्तर लिहा.
Write in detail Parad gati.
- f) गंधकाचे प्रकार व ग्राहयाग्राहयत्व लिहा.
Write types and grahyagrahyatva of Gandhak.
- g) ग्रह व रत्न संबंध व रत्नदोष लिहा.
Write Graha and Ratna Sambandha (Relation) and ratna dosh.

03232A

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (Any three out of four) :

a) कुपीपक्व रसायन म्हणजे काय? मकरध्वज कल्प निर्माणविधी, मात्रा व उपयोग वर्णन करा.

What is Kupipakva Rasayana? Write in detail nirmanvidhi, dosage and uses of Makardhvaj kalpa.

b) पुटाची व्याख्या, प्रकार, महत्व लिहून गजपुट व वराह पुटाचे आकृतीसह वर्णन करा. 2-10/11

2 Write definition, types, importance of Puta, and describe Gajputa and Varaha puta with diagram in detail.

2-1/34 c) रसशाळा प्राचीन व अर्वाचीन मतानुसार सविस्तर वर्णन करा.

Describe Rasashala according to ancient and modern view in detail.

d) महारसाची नावे लिहून माक्षीकाचे पर्यायी नावे, शोधन, मारण व उपयोग लिहा.

Write names of Maharas dravya. Write synonyms, shodhana, marana and uses of Makshik.

[Total No. of Pages : 3

03231A

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, Winter - 2020
DRAVYAGUN VIGYAN - I
(Second BAMS 2012 Syllabus is applicable to BAMS 2017/2010/
Old/New Students w.e.f. Summer-2018 Exam)

Total Duration : Section A + B = 3 Hours

Total Marks : 90

SECTION - A & SECTION - B

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for all sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) चरकोक्त दीपनीय गणातील द्रव्ये लिहून उपयोग लिहा.

Write the ingredients of Charakokta 'Deepaniya gana' and describe the uses.

- b) विपाक उपलब्धी हेतू थोडक्यात लिहा.

Write 'Vipak Upalabdhi hetu' in brief.

- c) द्रव्यांचे पंचभौतिकत्व स्पष्ट करा.

Explain the 'Panchabhautikatva' of dravya.

N - 6053

P.T.O.

- d) 'कंटकपंचमूल' मिश्रक गणातील घटक लिहून कर्म वर्णन करा.

Write the ingredients of 'Kantakapanchamoola' mishraka gana and its action.

- e) विरुद्ध द्रव्य संकल्पना स्पष्ट करून कोणतेही दोन उदाहरणे लिहा.

Explain incompatibility of the dravya with any two examples.

- f) योनीभेदाने द्रव्य वर्गीकरण थोडक्यात लिहा.

Write in brief about the classification of dravya according to Yonibheda.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

- a) देश, वीर्य व उपयुक्तांगानुसार द्रव्य संग्रहण वर्णन करा.

Describe collection of dravya with respect to desha, veerya and upayuktanga.

- b) भावप्रकाश निघंटूचा कर्ता, काल व वैशिष्ट्ये वर्णन करा.

Describe author, era and characteristics of Bhavaprakash Nighantu.

- c) नागार्जुनोक्त कर्मण्य गुण वर्णन करा.

Describe 'Karmanya guna' told by Nagarjuna.

- d) 'प्रभाव' व्याख्या लिहून दोन उदाहरणे लिहा.

Write the definition of 'Prabhav' and give two examples.

- e) द्रव्यातील विविध अपमिश्रण सांगून द्रव्यशोधन विधी थोडक्यात वर्णन करा.

Write the different adulterants in dravya and give brief about purification methods of dravya.

- f) 'प्रशस्त भेषज' लक्षण स्पष्ट करा.

Explain the characteristics of 'Prashasta Bhesaja'.

- g) आधुनिक शास्त्रानुसार 'द्रव्य शोषण' वर परिणाम करणारे घटक वर्णन करा.

Explain the factors affecting on 'drug absorption'.

03231A

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

a) खालील मुद्द्यांच्या आधारे 'मधुर रस' सविस्तर वर्णन करा. महाभूताधिक्य, लक्षणे, गुणकर्म, दोषप्रभाव, स्कंध, अतियोग लक्षण व कर्मापवाद.

Explain in detail 'Madhur Rasa' with the following points. 'Mahabhutadhikya, Lakshana, Gunakarma, Doshaprabhav, Skandha, Atiyoga lakshan and Karmapavad.

b) वीर्य निरूक्ती, परिभाषा, स्वरूप सांगून वीर्य मतमतांतरे व द्विविध वीर्य सविस्तर वर्णन करा.

Give etymological derivation, definition, swaroopa of virya and explain in detail about virya matamatantara and dwividha virya.

c) खालीलपैकी कोणत्याही तीन कर्मांचे सोदाहरण वर्णन करा.

i) वृंहण

ii) बल्य

iii) संसन

iv) रसायन

Explain any three karmas with examples.

i) Bhruhan

ii) Balya

iii) Sransana

iv) Rasayana

d) पुढील मूत्रल द्रव्यांचे या मुद्द्यांच्या आधारे वर्णन करा. फार्माकोलॉजिकल अॅक्शन, इंडिकेशन, कॉन्ट्राइंडिकेशन, डोस.

i) मॅनिटॉल

ii) फ्युरोसेमाइड

iii) स्पायरोनोल्क्टोन

Explain the following diuretic drugs with the points like-pharmacological action, indications, contraindications and dose.

i) Manitol

ii) Furosemide

iii) Spironolactone

